

УДК 349.6:349.422

Д. С. Піддубна
кандидат юридичних наук,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін факультету № 3
Донецького юридичного інституту
Міністерства внутрішніх справ України

ОБНОВЛЕНІ ЗМІНИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ В ОРГАНІЧНІЙ СФЕРІ ТА ПЕРШОЧЕРГОВІ ЕЛЕМЕНТИ ЩОДО ОБҐРУНТУВАННЯ ВТІЛЕННЯ

Україна (і географічно, і завдяки акумуляції природних ресурсів) по праву може бути не лише центром Європи, а й центром щодо виробництва якісної та безпечної продукції та сировини. Відомо, що Україна – аграрна країна. При цьому має всі підстави та можливості для здійснення саме органічного господарювання. Досить складний та відповідальний напрям аграрного виробництва, який потребує низки дій та подальшого детального дотримання визначених критеріїв, параметрів тощо. Така складність вміщує низку елементів, але у цьому дослідженні акцентуємо увагу саме на оновлених змінах нормативно-правового характеру, які набудуть чинності із серпня 2019 року. Знання змін, особливо у сфері спеціального нормативно-правового акту, є запорукою успішності ведення своєї діяльності, а також запровадження швидкої його переорієнтації щодо будь-яких напрямів її розвитку. Саме у зазначених позиціях і буде відображатися практична характеристика визначеного напрямку наукового пошуку.

Згідно з органічним напрямом, наукові напрацювання все ж таки вміщують загальні позиції, які базуються на Законі України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», який втрапить чинність із серпня 2019 року, що і визначає потребу висвітлення певних правових питань на його основі. Окрім того, за цим напрямом відбуваються зміни щодо інших елементів, які вносяться до різних за юридичною силою нормативно-правових актів. Однак поміж дослідників можна вказати на представників наукового світу, які займалися висвітленням певних питань. Так, В.І. Андрейцев, М.Я. Ващишин, О.В. Гафурова, А.П. Гетьман, М.В. Гребенюк, В.К. Гуревський, В.М. Єрмоленко, П.Ф. Кулинич, В.І. Семчик, А.М. Статівка, Л.В. Струтинська-Струк, М.В. Шульга та ін..

Мета статті полягає у визначенні певних позицій за оновленим нормативно-правовим актом, а також питань щодо доцільності підтримки та розвитку органічного напрямку.

Попереднє становлення органічного виробництва досить часто супроводжувалось гаслом про те, що це досить вартісний процес. Із цим можна погодитися. Однак зазначений вид діяльності – це комплексний механізм вирішення низки проблем

та додатково збільшити отриманий прибуток. Безперечно, значну кількість потрібно вкласти, але світові позиції визначають і зовсім іншу вартісну політику щодо такої продукції, яка ще не є повністю втіленою в Україні, а доступ української органічної продукції чи навіть «звичайної» на світові ринки перебуває лише в процесі становлення.

У міжнародному просторі наявне тривале здійснення органічного виробництва, розроблено відповідні стандарти та провила його ведення. Отож, говорячи про доцільність та збільшення прибутку, можна вказати на досвід іспанських фермерів. Так, «Іспанським фермерам, які перейшли зі звичайних методів сільськогосподарського виробництва на органічні, вдалося збільшити прибуток у 6 разів. Вони брали участь у проекті Crops For Better Soil у межах європейської програми охорони навколишнього середовища LIFE. До проекту увійшли виробники пшениці з чотирьох регіонів Іспанії, які спеціалізувалися на дешевій кормовій пшениці. Вони відмовилися від штучних добрив і пестицидів, стали засівати менші площі, щоб частина землі відпочивала. Таким чином, пшениця отримала сертифікацію як органічний продукт, тому фермери змогли продавати її за набагато вищою ціною. Таким чином, прибуток із гектара у них зріс із 50 до 300 євро за 5 років проекту» [1]. При цьому також указується на факт страху, щодо переходу на такий вид господарської діяльності. Адже можна зазначити, що «творці програми Crops For Better Soil прагнуть показати європейським фермерам, що органічне землеробство може бути прибутковим. Органічне землеробство набагато менше шкодить довкіллю ніж звичайне, зокрема з використанням хімічних добрив і пестицидів. Але фермери досі з побоюванням ставляться до органічних методів через побоювання недоотримати прибуток» [1]. У Європейському Союзі взято курс на встановлення нульових показників щодо викидів парникових газів, що заплановано до реалізації на 2050 рік та у зв'язку з чим Європейська Комісія запланувала направлення 25% довгострокового бюджету Європейського Союзу на користь клімату [1].

XXI століття – це насамперед час прогресу. Хоча потім зіштовхуємось і з проблемами, які від цього прогресу отримуємо, проте сучасні від-

носини, внутрішньодержавні, міждержавні, особливо відносини щодо здійснення відповідного виду господарської діяльності, пов'язані та ґрунтуються на жорстких правилах гри чи так званих ринкових відносинах. Уживання поняття «жорсткі» якраз і має відображати ту специфіку та складність, яка існує. Адже коли йдеться про ведення міжнародної торгівлі, то не лише вимоги за якістю продукції необхідно виконувати, а й дотримуватися уже ustalених міжнародних правил гри та вимог. Тобто перед виробником виникає дві ключові позиції: 1) правильна організація своєї діяльності/виробництва на теренах національної країни; 2) урахування всіх можливих ризиків, правил, вимог, стандартів і т. д., які існують саме у тій країні, куди планується здійснення експорту, якщо ж йдеться про об'єднані позиції – то і вимоги Європейського Союзу чи Міжнародні вимоги, зокрема для третіх країн.

Із такої позиції можливо вказати і на позицію польського фермера, голови AGROunia та Stowarzyszenie Polskich Producentów Ziemniaków і Warzyw Michała Kołodziejczaka, який на прикладі польського аграрного сегменту визначає проблеми, з якими зіштовхнулася Польща та з якими може зіштовхнутись Україна, яка у чомусь проходить схожий шлях сьогодні. Визначається про сімейне фермерське господарство, у якому майже всю роботу виконують члени сім'ї і не досить часто відбувається наймання працівників. Розглядаючи дотації у Польщі, визначається перешкоджання до здійснення господарської діяльності. Таку позицію пояснюють мізерністю дотаційних виплат, а саме так: «Сейчас в Польше мы получаем около 210-230 на гектар. Наши конкуренты (французы, немцы) – они и ваши конкуренты тоже, которые часто появляются на украинских землях – получают намного больше доплат. Так, голландцы получают вдвое больше. А если говорить о ценах на продукцию, то они выровнялись во всей Европе. В то же время многие средства защиты растений в Великобритании, Германии, Франции намного дешевле, чем в Польше. Единственное: у нас стоимость труда немного ниже, чем в Западной Европе. Хотя сейчас и она активно растет. Вот почему такая диспропорция себестоимости производства и господдержки непонятна для нас. Производит агропродукцию в нынешних условиях становится неприбыльным» [2]. При цьому робиться акцент на тому, що землі мають перебувати у тих суб'єктів, які безпосередньо займаються виробництвом на ній, для них має бути створено умови розвитку, а питання дотації взагалі вилучити з предмета регулювання у зазначених видах суспільних відносин. Звертається увага і на те, що німецькі, французькі, англійські, португальські виробники мають більш сприятливі умови до ведення бізнесу, визначається значний досвід, поміж якого,

однією з злагоджених позицій є відпрацьована система збуту товару, тобто ринки реалізації. Також у ринкових відносинах потрібно враховувати зазначену позицію, за якою «если бы у поляков были магазины в Германии, они бы продавали там свою продукцию и были бы заинтересованы в развитии сельского хозяйства своей страны. Но в Польше сейчас нет ни одной значительной польской торговой сети. В Польше торговля принадлежит заграничным корпорациям» [2]. Ринок збуту – основа до здійснення будь-якого виду діяльності, саме тому і визначається, що якщо не буде державної підтримки щодо забезпечення ринку збуту, виникне підстава до знищення сімейних фермерських господарств, а також буде значною перешкодою для осіб, які самостійно здійснюють органічне господарювання. Такі позиції підлягають урахуванню задля того, що, лише володіючи інформацією та піддаючи її постійному аналізу, її можливо сформулювати. Адже за наявності підтримки щодо місця реалізації продукції виникатиме економічна необґрунтованість у здійснюваному напрямі, що буде спричиняти консолідацію земель у великих формах господарської діяльності.

У зазначеному аспекті кроком має стати розвиток та стимулювання розвитку саме відповідних кооперативів.

Ураховуючи зазначене, світовий торговельний ринок визначає низку вимог, які, окрім іншого, розробляються та існують і на рівні національної держави. Безпосередньо щодо України на рівні Міністерства аграрної політики і продовольства України розробляються різнопланові вимоги, які стосуються певного визначеного об'єкта. Так, керуючись потребою до приведення у відповідність до європейських норм, українського законодавства, визначено потребу в розробленні нових вимог щодо фруктових соків та нектарів. Так, «зміни торкнуться пропорцій фруктової частини, води і сухих речовин у напої. Так, для звичних соків уміст фруктової частини не має бути меншим за 50%. Це стосується соків із груш, яблук, ананасів, цитрусових. Для соків зі специфічним сильним смаком (гранат, лимон) допускається зниження фруктової частини до 25–40%. Також нові правила обмежать використання смакових добавок. У Мінагрополітики вважають, що такі нововведення не тільки поліпшають якість продукції в українських магазинах, де 95% соків є українськими, а й суттєво розширяють експортні можливості країни. Повністю реформувати виробництво соків планують до кінця 2022 року. З'явиться декілька найменувань продукції: соки, відновлені з концентрованих (допускається додавання води), фруктові соки (допускається додавання цукру і води), фруктові пюре, фруктовий нектар (допускається додавання води, цукру, меду, підсолоджувачів)» [3]. Крім того, в черговий раз ви-

значаємо й те, що до визначення потрібно піддавати правильне термінологічне закріплення, що є проблемою, оскільки поняття, які визначаються на рівні національного нормативно-правового закріплення, різняться від тих, які передбачаються європейськими нормами. Так, мають здійснюватися імплементаційні процеси задля усунення таких випадків, а значить і єдиний підхід до єдиного розуміння та здійснення світової торгівлі. Щодо такого підходу експерти зазначають, що «нектари у звичному розумінні можуть зовсім заборонити. За словами глави технічного комітету зі стандартизації «Соки та соковмісні продукти» Якова Верхівкера, в ЄС «нектарами» називають соки з додаванням м'якоті, але без цукру. В Україні ж «нектари» – це соковмісний напій. Експерт зазначає, що для гармонізації законодавства з європейським необхідно піти тим самим шляхом. Коли зміни наберуть чинності, то нектарами в Україні будуть називатися натуральні соки, а напої з вмістом ароматизаторів, цукру і лимонної кислоти маркуватимуть як «соковмісний напій»» [3].

Керуючись потребою до приведення національного законодавства у певну відповідність, 11 жовтня 2018 року Міністерство аграрної політики та продовольства України приймає Наказ № 490, за яким визначено новий порядок відбору зразків та перевезення (пересилання) до вповноважених лабораторій для цілей державного контролю та форми акту відбору зразків [4]. Визначено, що «механізм та процедуру здійснення відбору зразків харчових продуктів, кормів, сіна, соломи, біологічних продуктів та патологічних матеріалів, побічних продуктів тваринного походження або будь-яких речовин (зокрема з довкілля), які пов'язані з виробництвом та/або обігом харчових продуктів, кормів, здоров'ям та благополуччям тварин, зокрема такі, що вивозяться (пересилаються) з митної території або ввозяться (пересилаються) на митну територію України з метою перевірки шляхом проведення простих або лабораторних досліджень (випробувань) відповідності до законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» [4]. Окрім того, за підписанням Президентом України Законом України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» визначаються як новели такі позиції, як «установлення вимог до забезпечення розбірливості інформації, зокрема до мінімального розміру шрифту, яким надається обов'язкова інформація про харчовий продукт; надання інформації про алергени (виділення шрифтом, стилем або кольором у переліку інгредієнтів); запровадження однакових вимог до надання інформації про харчові продукти, що продаються як у магазині, так і дистанційно; надання інформації про наявність у харчовому продукті рафіновані олії або жирів

рослинного походження (зокрема пальмової олії); надання інформації стосовно того, чи піддавався харчовий продукт заморожуванню/розморожуванню; застосування нового для України підходу до позначення термінів придатності харчового продукту залежно від того, чи є харчовий продукт швидкопсувним у зв'язку з мікробіологічними властивостями. Крім того, цим законом уносяться зміни в низку інших нормативно-правових актів, зокрема в Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», статтю 20 якого доповнено частиною восьмою такого змісту: «Операторам ринку забороняється здійснювати обіг харчових продуктів, отриманих із потужностей, що не пройшли державної реєстрації або не отримали експлуатаційного дозволу відповідно до цього Закону, використовувати такі харчові продукти у виробництві інших харчових продуктів» [5].

Не минуло правового регулювання і питання щодо стандарту на пшеницю, зокрема зазначається: «25 січня в Міністерстві аграрної політики і продовольства відбулася координаційна зустріч з обговорення ключових пропозицій, отриманих під час формування другої редакції стандарту на пшеницю. Рішення щодо коригування ДСТУ на пшеницю було прийнято в 2018 році. Під час підготовки другої редакції було враховано пропозиції, що надійшли від учасників зернового ринку. Метою коригування стандарту є оптимізація техніко-технологічних процесів виробництва зерна пшениці та гармонізації його нормування з міжнародними нормами, зокрема країн Європейського Союзу. При цьому обов'язковим залишається врахування інтересів вітчизняного виробника, а також сприяння умовам бізнесу і міжнародної торгівлі. В оновленому стандарті пропонується зменшити кількість класів непродовольчої пшениці, що буде мати позитивне значення, особливо в системі її заготівлі. Також увага приділяється показникам, пов'язаним із хлібопекарськими властивостями зерна, зокрема вмістом білка і клейковини. Уперше в стандарт пропонується ввести показник вмісту зерен, пошкоджених клопом-черепашкою, а як рекомендоване – значення сили борошна. Проект другої редакції ДСТУ на пшеницю буде розглянуто на засіданні Технічного комітету в лютому цього року. Плановий термін уведення в дію нового стандарту після затвердження – травень-червень 2019 року» [6].

Зазначені акти визначають характеристику певних виключних об'єктів, а системним законодавчим актом визначено зміни щодо здійснення органічного виробництва. Так, «Верховна Рада прийняла закон № 5448-д про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Згідно з прийнятим документом, в Україні запроваджується

механізм реєстрації органів сертифікації, операторів ринку та органічного насіння, прописаний механізм державного контролю за діяльністю суб'єктів ринку органічної продукції та передбачена відповідальність за порушення законодавства у цій сфері. Згідно з прийнятим законом, буде заборонено вказувати інформацію, яка може ввести споживача в оману. Заборона поширюється на рекламу харчових продуктів задля надання точної, достовірної та зрозумілої інформації про продукт. Також передбачено інформування споживачів про вміст у продуктах харчових добавок, допоміжних речовин для переробки та інших речовин або продуктів, які можуть викликати алергічні реакції або непереносимість. Також новий закон установлює вимоги до переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання в гранично допустимих кількостях, а також визначено процедуру, за якою вони можуть бути дозволені до використання.

Надання неточної й недостовірної інформації про продукт, зміна інформації про продукт, що супроводжує його, тягне за собою штраф на юросіб у розмірі 15 мінімальних заробітних плат, на фізосіб-підприємців – 10 мінімальних заробітних плат. За маркування продукції державним логотипом для органічної продукції або використання у маркуванні позначень та написів «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» за відсутності відповідного сертифіката накладатиметься штраф на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб-підприємців – п'яти мінімальних заробітних плат. Законом передбачено сертифікацію самого процесу виробництва, а не кінцевого продукту, що відповідає законодавству ЄС. Такий підхід гарантуватиме споживачам упевненість у якості продуктів, маркованих як органічні» [7].

На виконання положень за новим спеціальним нормативно-правовим актом визначається запровадження відповідного реєстру. Проте вже наявна інформація щодо створення трьох реєстрів, які будуть всеохопно врегульовувати питання контролю за відповідними суб'єктами господарської діяльності. Так, констатується, що «після введення в дію Закону України про органічне виробництво в Україні буде створено Реєстр виробників органічної продукції, до якого внесуть усіх виробників органічної продукції, які уклали договір з органом сертифікації та здійснюють виробництво відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Виробник органічної продукції має право укладати договір на проведення сертифікації лише з одним органом сертифікації, який унесено до Державного реєстру органів сертифікації. Також виробник має право додатково укласти

договір з органом іноземної сертифікації, який входить до Переліку органів іноземної сертифікації. Після укладення договору на проведення сертифікації з органом сертифікації Мінагрополітики має внести виробника до Реєстру протягом 10 днів із дня отримання ним відповідної інформації від органу сертифікації» [8].

Надалі робиться акцент на створенні реєстрів, які будуть стосуватися «органів сертифікації, операторів органічного сектора та органічного посівного матеріалу для контролю органічного виробництва та запобігання фальсифікації органічної продукції. Необхідно розробити і затвердити ще близько 15 нормативно-правових актів і привести чинні у відповідність до нового закону, зокрема це стосується правил органічного виробництва. В Україні починають діяти міжнародні проекти у сфері органічного виробництва передбачено навчання і підготовку кадрів для роботи в органічному виробництві» [9].

Додатково необхідно враховувати ситуацію, яка сьогодні складена та існує в площині здійснення органічного виробництва та його тенденцій саме поміж малими та середніми суб'єктами господарської діяльності, а до таких категорій будуть відноситися і власники земельних ділянок. Ідеться про те, що вже відомі факти, за якими суб'єкти господарської діяльності внаслідок втрати ринку збуту знищують об'єкти господарювання [10]. З одного боку, жорстка конкуренція, підписання контрактів, реалізація продуктів (продукції) і т. д., справді є проблемою суб'єкта діяльності, але з іншого – задля розвитку такого виробництва та підтримки має бути передбачено і наявність державного захисту. У наведеному прикладі йшлося про поставку персиків за контрактом на завод, але сталося так, що одна сторона, зокрема переробник, не прийняв усієї партії товару, що визначалася за договором. Безперечно, правові наслідки будуть виникати суто за текстом договору, а незнання закону не звільняє від відповідальності. Однак ринок збуту та його наявність – це головна ознака здійснення будь-якого виду виробництва, у чому має брати участь держава.

Про складність здійснення органічного виробництва без підтримки держави говорять й інші суб'єкти господарської діяльності у зазначеній сфері, акцентуючи увагу на потребі пошуку ринків збуту за кордоном та доступ до таких ринків, про державну підтримку, що надає можливість здійснювати демпінг цінової політики на свою продукцію на міжнародному рівні [11]. Такі потреби пояснюються тим, що «у Німеччині на 1 гектар виплачують 400 євро дотацій від держави, Китай сплачує на гектар по 50 тисяч доларів дотацій» [11].

Перш ніж розробляти будь-яку правову норму з будь-якого правового питання, необхідно вивчи-

ти ринок потреб, можливості здійснення задоволення попиту, врахувати можливості до виробництва в інших суб'єктів господарської діяльності тощо. Цей аналіз – запорука того, що розроблені норми не матимуть декларативного характеру, а будуть відповідати вимогам сьогодення та враховуватимуть усі нюанси за певною сферою. Такий підхід надасть можливість шляхом розробки нормативно-правових актів створити таке правове поле для своїх суб'єктів господарювання, яке сприятиме лише розвитку та впевненості у тому, що, здійснюючи діяльність, отримаєш відповідний прибуток. У питанні забезпечення ринку реалізації продукції чи сировини має відбуватися через подвійний напрям: 1) забезпечення участі держави; 2) розвиток та сприяння створенню кооперативів. Щодо ризиків, які можуть відбуватися за різними позиціями, це і погодні катаклізми, і внаслідок необережності (підпал), є можливості здійснення страхування, але ж про це більшість суб'єктів господарської діяльності в аграрній сфері не освідомлені, а така необізнаність винними робить, безперечно, самих осіб діяльності, проте вважаємо, що така інформація про наявні можливості на рівні нормативно-правових актів має перебувати у більш поширеному доступі для ознайомлення.

Література

1. Іспанським фермерам на органічній пшениці вдалось збільшити прибуток у шестеро. URL: <https://www.growhow.in.ua/ispanskym-fermeram-na-organichnij-pshenytsiu-vdalos-zbilshyty-prybutok-ushestero/>.
2. Чому Україна стоїть боїться ЄС: взгляд польського фермера. URL: <https://latifundist.com/blog/read/2321-pochemu-ukraine-stoit-boyatsya-es-vzglyad-polskogo-fermera?fbclid=IwAR2SeaYv6W7OeT WGAsQTRZrRiMUaWvXRnkgri2ziZYmFVM9Hi2pvILk YCWA1>.
3. Для українських виробників соків і нектарів готують нові вимоги. URL: https://agronews.ua/node/113400?fbclid=IwAR03gK87SfNhVILDpVAVDvIwH6xgNtgB15s_xo1FD6iXlKhesk7hWgazcQ.
4. Уряд затвердив новий Порядок перевірки харчових продуктів. URL: https://agronews.ua/node/114728?fbclid=IwAR2l5O3hKGLyB1MdoaEI9NPGSjbugKudqD7SF0a7GKdWYpjVT5n2wtHy_s.
5. Закон про інформацію для споживачів. URL: [https://www.facebook.com/НАССР.Association/?_tn__=kCH-R&eid=ARAIxZGn9icc3DYstmG8ROBHHycHixmS1Mvm7DiFUFSez3Ur7fxHXnKqAmY4P7nEPnnv3kG9O0BofkkY&hcref=ARQqv5AU_rA9cC5QZM12j3RgTqj3uOT-OZBfuzAitkFRFFFTMwnRmtkS54qmZ0Vrthu8&fref=nf&_xts__\[0\]=68.ARBFYqqyvz19ArBv3JmJub6iT3XFCEbn3FVfv_qVJZrz1nutyNGIGBc2AnxwttK3ijCPAfjTzGexuDa4tqxGzV-rMbYg4LG0nUEp7kw6Bl6i587zpD2PdyDJBS1YwLm_YzYfz1fn923eXijhZ6Sawo0OaosJtEtD9_ivQLNXBcVrOxl5_uynvy4kdlgNbPXy7sW5ltTueb3hYgPjytWRH3stjNIDTV7HfSRic4KaK3YwLdYUHPTQM-Yrq9W7Vot5TMeXgdZggw9Bn6MeeX2nPPHx2jE65toak4hoQ8JjzFXi0-2PtW0o5DXJn289y55PB-7E9tI9Je_Ut6Wgyjv399t8M](https://www.facebook.com/НАССР.Association/?_tn__=kCH-R&eid=ARAIxZGn9icc3DYstmG8ROBHHycHixmS1Mvm7DiFUFSez3Ur7fxHXnKqAmY4P7nEPnnv3kG9O0BofkkY&hcref=ARQqv5AU_rA9cC5QZM12j3RgTqj3uOT-OZBfuzAitkFRFFFTMwnRmtkS54qmZ0Vrthu8&fref=nf&_xts__[0]=68.ARBFYqqyvz19ArBv3JmJub6iT3XFCEbn3FVfv_qVJZrz1nutyNGIGBc2AnxwttK3ijCPAfjTzGexuDa4tqxGzV-rMbYg4LG0nUEp7kw6Bl6i587zpD2PdyDJBS1YwLm_YzYfz1fn923eXijhZ6Sawo0OaosJtEtD9_ivQLNXBcVrOxl5_uynvy4kdlgNbPXy7sW5ltTueb3hYgPjytWRH3stjNIDTV7HfSRic4KaK3YwLdYUHPTQM-Yrq9W7Vot5TMeXgdZggw9Bn6MeeX2nPPHx2jE65toak4hoQ8JjzFXi0-2PtW0o5DXJn289y55PB-7E9tI9Je_Ut6Wgyjv399t8M).
6. Новий стандарт на пшеницю затвердять вже у лютому. URL: <https://www.growhow.in.ua/novyy-standard-na-pshenytsiu-zatverdiat-vzhe-u-liutomu/>.
7. Верховна Рада ухвалила Закон про органічне виробництво: штрафи та норми. URL: <https://www.growhow.in.ua/verhovna-rada-uhvalila-zakon-pro-organichne-vyrobnystvo-shtrafy-ta-normy/>.
8. Усіх сертифікованих виробників органічної продукції вноситимуть до єдиного всеукраїнського реєстру. URL: <https://www.growhow.in.ua/usih-sertyfikovanyh-vyrobnikov-organichnoyi-produktsiyi-vnosytymut-do-yedynogo-vseukrayinskogo-reyestru/>.
9. Органічне виробництво контролюватимуть у трьох реєстрах. URL: <https://www.growhow.in.ua/organichne-vyrobnystvo-kontrolyuvatymut-u-troh-reyestrah/>.
10. Через втрату ринку збуту фермер хоче викорчувувати персиковий сад. URL: <https://www.growhow.in.ua/cherez-vtratu-rynku-zbutu-fermer-hoche-vykorchuvaty-persikovyj-sad/>.
11. Ринки збуту для органіки треба шукати закордоном – експерт. URL: <https://www.growhow.in.ua/rynky-zbutu-dlya-organiky-treba-shukaty-zakordonom-ekspert/>.
12. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10.07.2018. № 2496-VIII. Набрання чинності: 02.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19>.

Анотація

Піддубна Д. С. Оновлені зміни нормативно-правового характеру в органічній сфері та першочергові елементи щодо обґрунтування втілення. – Стаття.

У статті розглянуто зміни нормативно-правового характеру за напрямками здійснення органічного виробництва щодо перевірки якостей харчових продуктів, а також першочергові елементи на шляху підтримки та розвитку органічного господарювання як виду господарської діяльності.

Ключові слова: оновлення, зміни, нормативно-правовий характер, органічне господарювання, першочергові елементи, обґрунтування.

Аннотация

Поддубная Д. С. Обновленные изменения нормативно-правового характера в органической сфере и первоочередные элементы по обоснованию воплощения. – Статья.

В статье рассмотрены изменения нормативно-правового характера по направлениям осуществления органического производства по проверке качества пищевых продуктов, а также первоочередные элементы на пути поддержки и развития органического хозяйствования как вида хозяйственной деятельности.

Ключевые слова: обновление, изменение нормативно-правовой характер, органическое хозяйствования, первоочередные элементы, обоснования.

Summary

Piddubna D. S. Updated changes in the regulatory environment in the organic sphere and priority elements in the substantiation of implementation. – Article.

The article deals with changes in the legal nature in the areas of implementation of organic production, in relation to the verification of food products' qualities, as well as the priority elements in the way of support and development of organic farming, as a type of economic activity.

Key words: updating, changes, normative-legal character, organic management, priority elements, substantiation.